

КОРУПЦІЯ: НАСЛІДКИ В ДОВГОСТРОКОВОМУ ПЕРІОДІ

Високий рівень корумпованості вже тривалий час є серйозною проблемою, здатною загрожувати розвитку країни. Але якщо боротьба з корупцією раніше була проблемою лише для національних урядів країн з високим рівнем корумпованості, то сьогодні високий рівень корумпованості окремих країн викликає занепокоєння всієї міжнародної спільноти. Щороку міжнародні організації приділяють все більше уваги моніторингові рівнів корумпованості країн і пошуку заходів боротьби з нею.

Безумовно, у багатьох випадках корупція може бути механізмом, що дає змогу як підприємцям, так і пересічним громадянам адаптуватися до неефективних інституційних меж. Але якщо в короткостроковому періоді можна погодитися, що корупція в деяких випадках ще може мати певні позитивні наслідки у вигляді можливості адаптації до неефективного законодавства, то в довгостроковому періоді ситуація виявляється більш складною. Необхідно звернути увагу на два важливих моменти. По-перше, корупція має велику кількість виявів, й ототожнювати всі з них з інструментом адаптації до неефективних інституціональних меж є помилкою. Безперечно, якщо хабар сплачено чиновникові для того, щоб оминати занадто суворі вимоги чинного законодавства, це ще можна розглядати як засіб адаптації до неефективних інституційних меж, то, наприклад, хабар податковому інспекторові такої функції адаптації не виконує. По-друге, навіть з урахуванням наявності позитивних наслідків деяких виявів корупції не можна розглядати корупцію як нормальне явище. Нейтральне або ж навіть позитивне ставлення до корупції може сприяти становленню хибних уявлень про корупцію як про тимчасове явище, зумовлене неефективними інституційними межами, що повинно поступово зникнути з проведенням економічних реформ.

Отже, можна зробити такі висновки: 1) якщо в короткостроковому періоді корупція може мати певні позитивні наслідки, що виявляються в спрощенні паперової тяганини, то в довгостроковому періоді корупція призводить виключно до негативних наслідків; 2) у довгостроковому періоді через можливість інституціоналізації корупції економічне реформування є менш ефективним заходом боротьби з корупцією, ніж у короткостроковому періоді; 3) зволікання з боротьбою проти корупції ускладнює боротьбу з нею в майбутньому.

Скоробогатая Ю.
НТУ «ХПИ»

ПРОБЛЕМЫ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ В УКРАИНЕ

Налог на добавленную стоимость является одним из наиболее существенных налогов при определении эффективности налоговой системы, поскольку он является главным источником налоговых поступлений в бюджет, поэтому более всего влияет на макроэкономическую стабильность.

Проблема возмещения налога на добавленную стоимость отрицательно отображается на деятельности предприятий, особенно сильно это сказывается на предприятиях малого и среднего бизнеса, чьи обороты не являются значительными. Таким образом, невозмещенный НДС часто мог бы почти полностью покрывать их текущие расходы. Ряд политиков и чиновников отстаивают позицию, согласно которой низкая фискальная отдача от внутреннего НДС обусловлена высокой экспортной ориентированностью отечественной экономики. Однако налоговая нагрузка на предприятия, которые не могут уклоняться от уплаты налога, увеличивается, а порочный круг продолжается. При таких условиях не может наблюдаться развитие экономической системы, соответственно происходит снижения доверия населения к осуществляемой налоговой политике. Также администрирование НДС очень сложное. Количество изменений и дополнений, внесённых в закон об НДС, рекордное по сравнению с другими налогами. Изменения касались буквально всех сфер: налогооблага-